

En kirkepolitisk molbohistorie

Av Jon Kvalbein, Dagen 26. mars 2007

Det var en gang. Slik begynner alle eventyr. Men den historien som nå skal fortelles, er ikke noe eventyr. Historien har røtter i Danmark, men ender i Norge. Og den er enda ikke avsluttet. Men la oss starte med begynnelsen.

Utenfor den danske byen Århus ligger halvøya Mols. Der har det i uminnelige tider bodd snille og godtroende mennesker. Molboene har dyrket sine fredelige og demokratiske tradisjoner, slik det sømmer seg i et frihetselskende land som har fostret Grundtvig og H. C. Andersen. Hos oss skal det være frihet for Loke som for Tor, sa folk til hverandre og gledet seg over hvor tolerante de var.

Lenge etter at folk flest var blitt velsignet med biler, fantes ikke slike kjøretøyer på Mols. Men så fant de fremste molboene ut at fremskrittet ikke kunne stenges ute. Kjerreveiene ble utvidet, og nye veier ble bygget. Og ikke lenge etter var det biler å se langs veiene.

Men det ble mange kollisjoner. Dette skapte ergrelser og ufred blant folk som tidligere hadde vært venner. Og molboene ble kalt sammen til møte i Tinghulen. Vi må ha kjørerregler slik de har det på fastlandet, mente fogden, - alle biler bør kjøre på høyre side av veien og stoppe for biler som kommer fra høyre. Nei, sa opposisjonen og viste til Sverige som foregangsland på alle områder, - vi må kjøre på venstre side av veien og stoppe for alle biler som kommer fra venstre.

Debatten ble både høylydt og heftig. Til slutt reiste biskopen seg. Han gikk for å være svært lærd etter langvarige studier av ting som folk ikke visste noe om. La oss ikke krangle om dette, sa han. Noen vil ha høyrekjøring, andre vil ha venstrekjøring. La oss akseptere begge syn! Hva kan være bedre i samsvar med våre frihetstradisjoner.

Alle molboene syntes dette var uvanlig klok tale. Det merkelige var imidlertid at tallet på kollisjoner bare økte, til tross for den samlende og gode løsningen.

Det varte ikke lenge før et nytt problem skapte motsetninger blant folk. Noen hadde vært på reise og fått smaken på tobakk. Både piper, sigaretter og sigarer kom i bruk. Stadig flere molboer liknet små skorsteiner, til plage for andre molboer som ikke kunne fordra røyken. Det gikk også sterke rykter om at røyken var helsefarlig.

Skulle det være tillatt å røyke i Tinghulen på rådsmøtene? Også dette spørsmålet delte molboene. Noen mente ja, andre mente nei. Også denne gangen måtte den kloke biskopen finne løsningen. La oss akseptere begge syn, sa han. Hva kan være bedre i samsvar med våre frihetstradisjoner. Slik kan alle få det som de vil. Og forslaget ble vedtatt. Alle var fornøyde med en avgjørelse som tok så godt hensyn til begge parter.

På neste møte i Tinghulen tok røykerne fram røykesakene sine og lot røyken bre seg fritt i rommet. Ikke-røykerne fant imidlertid røyken så plagsom at de trakk seg ut av hulen. Der satt de på hver sin rullestein og tittet opp i lufta. De undret seg storlig over hvordan et vedtak om å vise respekt for begge syn kunne resultere i at de selv var satt utenfor. Heretter ble det røykerne som fattet alle vedtakene i Tinghulen.

Noen år senere oppsto strid i Norge om et viktig teologisk spørsmål. Noen sa ja, og andre sa nei til en praksis som alle tidligere hadde vært imot. Før hadde alle tatt det som en selvfølge at kirken skulle følge den store lovbooka. Men selv biskopene, som hadde lovet lydighet mot lovbooka, var nå delt i to stridende fylkinger. Erkebiskopen – som også ble kalt kirkeminister – erklærte at kirken ikke fikk bestemme noe selv før den var blitt demokratisk nok. Alle visste at dette betydde at kirken måtte bli enig med han. Så det var mange hensyn å ta.

Kirkemøtet skulle avgjøre saken. Fra Mols hørte folk i Norge rykter om den tolerante løsningen man hadde funnet frem til der. Den vakte begeistring. Begge teologiske syn kunne jo være likeverdige! Slik kunne det vises respekt for begge syn, slik det sømmer seg i en åpen og demokratisk folkekirke. Denne løsningen syntes mange svært godt om.

Til høsten får vi kanskje vite slutten på denne kirkepolitiske molbohistorien.